

SKAISTKALNE

SKAISTKALNES PAGASTS
VECUMNIEKU NOVADS

SKAISTKALNE – skaista vieta pašā Lietuvas pierobežā gleznainās Mēmeles krastā. Vietas nosaukums cēlies, latviskojot pils pirmā īpašnieka Šēnberga uzvārdu, taču atbilstība ir liela – skaistu pakalnu Skaistkalnē netrūkst. Arī klimats te labs – šis esot sausākais un siltākais apgabals Latvijā. Te zemē atrodami nozīmīgi ģipšakmens krājumi, te mierīga un stalta stāv varenākā katoļu baznīca Zemgalē, Vissvētākās jaunavas Marijas debesis uzņemšanas baznīca, Dievmātes ģimeņu aizbildnes baznīca, kas nu jau kļuvusi par otru populārāko ticīgo svētceļojumu vietu aiz Aglonas.

SKAISTKALNES KATOĻU BAZNĪCA, kura paceļas augstajā Mēmeles senlejas krastā, ik gadu sagaida tūkstošiem svētceļnieku un tūristu. Gara, sarežģīta un teiksmām apvīta ir baznīcas tapšanas un pārveidošanās vēsture. Sākumā, ap 1666. gadu bijusi neliela ozolkoka baznīca, līdz 1692. tika pabeigta šai vietai neparasti lielā un greznā baznīca, kas veltīta Sv. Marijas debesis uzņemšanai. Šai monumentālajai divtorņu bazilikai tālaika Latvijas arhitektūrā nebija līdzinieču ne izmēru, ne apdares māksliniecisko kvalitāšu ziņā. Baznīcas greznais interjers, kurā īpaši izceļas divpadsmit metru augstā altāra, kanceles un ērģeļu projekta meistarīgie kokgriezumi, veidots baroka stilā. Diemžēl baznīcas divi piecstāvu nama augstuma torņi Otrā pasaules kara beigās tika sagrauti un vairs nav atjaunoti, tomēr savu nozīmīgumu tā nav zaudējusi.

Kopš 2001. gada baznīcā kalpo Pauliniešu mūku ordenis. Mūki vada ekskursijas baznīcā, stāsta par tās vēsuri, garīdznieku tērpiem, u.c. interesantām lietām. Iespējams ielūkoties baznīcas pagrabos esošajās dižciltīgo un garīdznieku kapenēs.

LATVIJĀ VARENĀKĀS KARSTA KRITENES vērojamas tieši Skaistkalnes pusē. Pētnieki to skaidro ar kādu unikālu un tikai šai apkārtnē raksturīgu pazemes procesu – ar pazemes ūdens straumēm, kas no lecavas upes pārplūst uz Mēmeli. Neparastā ūdens kustība, iespējams, ir cēlonis tam, kādēļ šajā apvidū veidojas karsta ezeri un dziļākās sausās karsta kritenes Latvijā. Definīcijās teikts, ka karsta process ir iežu šķīdināšana ar pazemes ūdens plūsmām, bet karsta kritenes ir dabiskas izcelsmes negatīvas reljefa formas, kas veidojušās, iegrušot vai lēni nosēžoties velvei virs pazemes tukšuma. Vārds *karsts* šoreiz nav saistīts ar temperatūru, tas cēlies no kalnainā Karsta plato apvidus Slovēnijā, kur itin bieži novērots šis savdabīgais ģeoloģiskais process.

Interesantākās karsta kritenes un to rašanās stāsti atrodami Skaistkalnes ciemata centrā, bet tās vislabāk apskatāmas gida pavadībā. Karsta kritenes, kuras redzamas, braucot no Skaistkalnes uz Kurmenes pusi, nogriežoties uz meža ceļu, kas ved uz viesu namu „Krustmalas”, papildina iespaidu par karsta kriteņu daudzveidību. Te AS „Latvijas valsts meži” ierīkojuši lapenītes un norādes. Lielākas un mazākas, kokiem aizaugušas un ar ūdeni pildītas vai pārpurvojušās, piltuvveida, bļodveida, garenas – kriteņu te netrūkst.

Karsta procesa neredzamo daļu iespējams izziņāt speciāli izveidotajā stendā muzejā „Novadnieki” pagasta pārvaldē.

MUZEJS „NOVADNIEKI” izveidots, godinot novada vēstures pētītāja Pētera Lukaševica piemiņu. Šeit skatāmas viņa savāktās Skaistkalnes novada vēstures liecības, kā arī jaunizveidotā ekspozīcija par mūku ordeņu darbību Skaistkalnē, garīdznieku tēru un amata rīku kolekcija u.c.

SKAISTKALNES MUIŽAS KUNGU MĀJA atrodas netālu no muzeja, tā celta 1901. gadā pēc Liepājas arhitekta M. Berči projekta historisma – „sarkano ķieģeļu” stilā. Kungu mājas salonā restaurēts greznais neorenesanses kamīns un griestu gleznojumi. Griestu gleznojumi saglabājušies arī bijušajā ēdamzālē. Tagad ekā darbojas skola.

KANAPENES SVĒTKI ir ievērojamākie no visiem Skaistkalnes tradīciju svētkiem un to norises laiks vairākus gadsimtus ir nemainīgs – augusta pirmā svētdiena, kā arī piektdiena un sestdiena pirms tam. Skaistkalnes Dievmātes svētnīca pulcē neskaitāmus svētceļniekus, katoļu prominences un daudzus apmeklētājus. Īpaši tiek lūgts par slimniekiem, laulātajiem pāriem un visām Latvijas ģimenēm. Svētdien stadionā tiek rīkots tradicionālais tirgus, kurā nopērkams apģērbs, ēdiens, amatniecības izstrādājumi, notiek kultūras pasākumi.

PRAKTISKĀ INFORMĀCIJA

NOKĻŪŠANA

Autoceļš Rīga – Skaistkalne P89.
76 km no Rīgas, 26 km no Vecumniekiem,
35 km no Bauskas.

www.skaistkalne.lv, www.vecumnieki.lv

PAGASTA PĀRVALDE, Skolas iela 1, T. 63933206

MUZEJS „NOVADNIEKI”, Skolas iela 1, T. 26346250, laimaindrike@inbox.lv

SKAISTKALNES VIDUSSKOLA, Skolas iela 5, T. 63933101

SKAISTKALNES KATOĻU BAZNĪCA, Slimnīcas iela 2, T. 63933154, pauliniesi@inbox.lv

EKSKURSIJA PA KARSTA KRITENĒM UN SKAISTKALNI, T. 26346250, 26396428, 22018723, laimaindrike@inbox.lv

SIERA RAŽOTNE „KOCIŅI”, degustācijas, T. 29567744, initamedne@inbox.lv

NAKTSMĪTNES UN AKTĪVĀ ATPŪTA

UPESCELMIŅI, Lakstīgalu iela 2, T. 29286411, noram2903@inbox.lv, (6-12 gultas vietas, telšu laukums, pirts, semināru telpa)

KRASTMALAS, T.25992843, krastmalas_skne@inbox.lv, (14 gultas vietas, telšu laukums Mēmeles krastā, 30 kanoe laivu noma un transportēšana)

„PIE GOBAS”, T. 29817014, (telšu laukums, sportiskas aktivitātes, laivu piestātne, lapene)

BRĪVNIEKI JS, Kurmenes iela 12a, T. 25500883, brivniekijs@gmail.com, (10 trīsvietīgas kanoe laivas, laivu transportēšana)

MAČĒNI, T. 29122662, dacestankevica@inbox.lv, (pirts, banketu zāle, telšu laukums, bioloģiskās saimniecības apskate)

TŪRISMA INFORMĀCIJA par Vecumnieku novadu, Skaistkalni, T. 63923797, www.tourism.bauska.lv